СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 192. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ПЯТНИЦЯ, 19-го СЕРПНЯ 1949. — No. 192. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 19, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS Elsewhere

ДЕПАРТАМЕНТ СПРАВЕДЛИВОСТИ РІШАТИМЕ ПРО ДОПУЩЕННЯ ЧУЖИНЦІВ

Вашингтон, 17 серпня. — На підставі закону з воєнних часів, обовязуючого ще досі, президент Труман видав прокламацію, в якій дає департаментові справедливости виключне право рішати про допущення або виключення вступу для чужинців на американську землю. Досі бував нераз над цим спір тому, що департамент стейту видає пашпорти на виїзд закордон. Нераз треба було переводити прилюдні переслухання над поодинокими особами. Від тепер переслухання будуть виключені, документи не будуть оприлюднювані і департамент справедливости на підставі своїх інформацій буде самий вирішувати, хто є нешкідливим, а хто небезпечним чужинцем для Злучених Держав.

В СЕНАТІ ЗНОВУ НАТИСКАЮТЬ НА ПРИСПІШЕННЯ ЗАКОНУ ПРО Д.П.

Ирвинг М. Айвес, республиканський сенатор зі стейту Ню Йорк, виявив, що обі політичні партії найшли спосіб приспішити голосування над новим законопроєктом в справі допущення більшого числа скитальників з Европи. Обі групи прийшли до висновку, що треба взяти під дискусію в сенаті тільки законопроєкт Селера, який уже перейшов в палаті репрезентантів. Приспішення цієї справи в конгресі є необхідне тому, що ІРО має бути розвязане 1 червня 1950 і всі чужинці з Німеччини мусять бути вивезені до того часу.

ФЕДЕРАЛЬНІ БЮРА ПРАЦІ ПЕРЕНЕСЕНІ ДО ДЕПАРТАМЕНТУ ПРАЦІ.

Сенат перевів дискусію над дальшими двома точками про реорганізацію екзекутивної ділянки уряду й одобрив плян приділення бюра Юнайтед Стейтс Емплоймент Сервис з Федеральної Агенції Забезпечень до департаменту праці. Емплоймент Сервис (Бюро Праці) затруднює понад 1,000 урядовців, коштує $5,000,000 річно та має нагляд над фондами для безробітних у висоті вісім з половиною біліонів. Другу подібну точку одобрив сенат, коли передискутував перенесення Бюра Прилюдних Шляхів з нової Агенції Загальних Услуг до департаменту торгівлі. Обі ухвали ввійдуть в життя негайно. Теж ввійдуть негайно в життя ухвали в справі чотирьох інших точок про реорганізацію уряду.

КОНТРОЛЯ КОМІРНОГО БУДЕ ЗНЕСЕНА В ОДНІЙ ТРЕТИНІ

Клівленд, 17 серпня. Федеральна контроля чиншів по домах буде знесена в одній третій частині краю від 1 жовтня, як це заповів Тай Е. Вудс, виконавець мешканевого закону. Вже тепер повідомлено яких 1,000 бюрових робітників, що вони не будуть мати праці після того часу. Вудс заповів, що контроля комірного залишиться ще в містах, де живе понад 100,000 людей, або де є значна частина війська. Під теперішню пору є 1,000 повітів, в яких назначена стеля на оплату комірного.

ОБВИНУВАЧУЮТЬ ГЕНЕРАЛА ВОНА В ФАКТОРСТВІ.

Вашингтон. — Сенатор Карл Мундт, республиканець з Норт Дакоти, підчас допитів над „пять-відсотковцями", закинув військовому прибічникові президента Трумана, генералові Гарі Г. Вонові „факторство й партачення". За відомостями сен. Мундта Вон уживав свого впливу в департаменті рільництва, щоб спонукати одного урядовця до зломання закону. Сен. Джозеф МекКарті, республиканець з Висконзин, зажадав поставлення в стан обвинувачення в кривоприсязі колишнього урядовця з департаменту Марагона. Марагон це близький приятель ген. Вона. Він складав свідоцтва підчас слідства. Ген. Вон, за свідоцтвом колишнього урядовця з департаменту рільництва, мав вставлятися за признання моласи для підприємства Елайд Моласес Компані з Перт Амбою, Н. Дж., хоч це підприємство не мало до цього права в 1946 р.

З приводу оцих ревеляцій повстала кампанія в газетах з домаганням, щоб ген. Вон зрезигнував зі становища президентського прибічника та з інших становищ, які він займає.

ДОСЛІДИ НАД БОЛЬШЕВИЦЬКОЮ МОВОЮ В СУДІ

Ню Йорк. — Велику частину судової розправи прови комуністичних провідників в середу присвячено на зрозуміння слів, уживаних комуністами між собою для обдурення світу. Коли прийшло до переслухання свідка Вилбура С. Брома, комуністичного „директора освіти" в одній секції Бронксу, треба було штукою витягнути від нього пояснення, що комуністи розуміють під словом „демократія", „імперіялізм", „концентрація робітників" і т.п. Суддя Медіна при помочі питань остаточно ствердив, що так є, як зізнавали свідки уряду, що комуністи мають свою „езопову мову". Бром заперечив, наче б то хтось з комуністів видавав наказ транспортовим робітникам зосередити свої затії в одній точці, зате сказав, що це роблять робітники підчас дискусії й потім так роблять самочинно для допомоги іншим робітникам при змаганні до організації. Урядові свідки зізнали, що відмова послуху партії потягає за собою виключення з партії. Попри те свідок зізнав, що треба приготовити робітників до насильної революції, хоч заперечував, що того навчали комуністи в своїх таїних школах.

БОЇТЬСЯ СМЕРТИ ВІД ДИКТАТОРА ЮГОСЛАВІЇ

Ню Йорк. — Колишній аташе югославської амбасади, Тома Бабін, дістав дозвіл від федерального суду оборонювати перед іміграційними властями право залишитися в Злучених Державах як політичний втікач.

БОЛЬШЕВИКИ МОЖУТЬ ЗАЙНЯТИ ЕВРОПУ ВПРОДОВЖ 90 ДНІВ

Вашингтон, 17 серпня. — Палата репрезентантів 275 голосами проти 47 вирішила, якого правила вжити при допущенні під дискусію законопроєкту над озброєнням Европи, після чого приступила до нарад. Це голосування виказало, що подавляюча більшість конгресменів стоїть за законопроєкт адміністрації. Підчас дискусії конгресмен Віто Маркантоніо назвав плян озброєння Европи „божевільним пляном війни". Зате конгресмен Лоренс Г. Смит з Висканзин цифрами доводив, яка небезпека грозить Европі. Він твердив, що некомуністичні країни є просто безборонні, бо Червона Армія має вже розставлених 50 дивізій війська на кордонах від Фінляндії до Туреччини, а це значить 750,000 вояків. Крім того Росія має ще 150 дивізій, тобто 2,250,000 вояків в резерві. Звідомляють теж, що Совети мають повітряну фльоту з 19,000 літаків, між якими 5,000 побудовані для перевозу війська. Вони можуть скинути на Англію 75,000 вояків одним махом. Тому, що Смит є членом комісії закордонних справ, він покликався на опінію військових знавців, які твердять, що „як тільки Росія виповість війну, Червона Армія може опанувати цілу Европу і Середній Схід впродовж 90 днів своєю масовою армією". Смит вияснив, що він уживає цих строго довірочних інформацій тільки тому, що вони вже були передані по радіо.

Тимчасом у спільній комісії в сенаті переслухувано дальше свідків про приділ півтора біліона долярів на озброєння Европи. Норман Тамес, провідник Соціялістичної партії, виявив погляд, що треба здержуватися з допомогою на озброєння, доки Злучені Держави не видадуть „драматичного зазиву" за розоброєння світу і доки европейські держави не виявлять, що вони мають готовий плян спільної оборони. Засторога Тамеса є менша ніж засторога республиканських сенаторів Артура Вандерберга й Джана Фостера Долеса на яку він покликався.

АМБАСАДОР КИРК ПЕРЕГОВОРЮВАВ З СТАЛІНОМ ПРО ЗАГЛУШУВАННЯ „ГОЛОСУ АМЕРИКИ"

Секретар стейту Дін Ачесон виявив, що відвідини американського амбасадора Алана Дж. Кирка в премієра Сталіна у Москві були звичайними товариськими відвідинами; одначе Кирк пригадав в розмові, що департамент стейту переслав совєтській амбасаді ноту в справі заглушування Советами американської радієвої програми „Голосу Америки". Кирк мав теж говорити про зволікання вирішення советських позичок з Ленд-Лізу.

ЮГОСЛАВІЯ КУПУЄ В АМЕРИЦІ ФАБРИКУ СТАЛІ

Департамент торгівлі повідомив югославську амбасаду в Вашингтоні, що Югославія має дозвіл закупити в Злучених Державах готову фабрику сталі й перевезти її до себе та там її відбудувати. Ціна купна виносить $3,000,000. Відповідні дозволи на експорт приготовив уже департамент торгівлі. Секретар оборони згодився на таку трансакцію з застрогою, що можна буде зробити зміни ще в останній хвилині перед вантаженням складових частин заводу. Завод не збільшить продукції сталі, бо він тільки перетоплює вилиті штаби заліза. Розібранням і перебудовою заводу займається Континентал Фавндрі енд Машінері Компані з Питсбурга. Плян має бути виконаний впродовж 12 місяців. Трансакція йде тільки за готівку.

ЩЕ ОДИН ПОЛЬСЬКИЙ КОНСУЛ ЗРЕЗИГНУВАВ

Вашингтон. — З причини заведення совєтського режіму в Польщі, д-р Тадей Й. Раковський, польський консул у Монтреалі, в Канаді, зрезигнував зі становища.

АРХИЄПИСКОП БЕРАН ІНТЕРНОВАНИЙ

Прага, 18 серпня. Архиєпископ Католицької Церкви в Чехословаччині, Йозеф Беран, стверджує в проголошеному листі до державного прокуратора, що він є „інтернований" та „позбавлений всіх особистих вольностей і прав архиєпископа". Текст листа архиєпископа продістався до закордонної преси за посередництвом католицьких і дипломатичних кол. Архп. Беран стверджує, що його держиться в повній ізоляції, не допускається до нього ані пошти ані відвідувачів, як теж ігнорується його звернення до міністрів справедливости та внутрішніх справ. Державного прокуратора він питається, яким правом застосовано до нього ці репресії без будь-якого рішення суду та взагалі без вияснень.

КРУГ ЗАПОВІДАЄ АМЕРИКАНСЬКУ ДОПОМОГУ ДЛЯ РОЗВИТКУ СВІТОВИХ РЕСУРСІВ

Лейк Соксес, 18 серпня. — Відкриваючи вчора Наукову Конференцію Об'єднаних Націй для збереження і використання світових ресурсів, секретар внутрішніх справ, Джулюс А. Круг, заповів в цій справі повну американську піддержку. Він ствердив, що як тільки вже буде приготована програма розвитку світових ресурсів, президент Труман задумує звернутися до конгресу, з метою „одержати основну допомогу для тих теренів, як в технології, так теж інвестиціях". В конференції беруть участь вчені зі 44 країн світу і головним предметом їх нарад буде „четвердий пункт" інавгураційної промови президента Трумана про бажання американської допомоги для недорозвинених теренів в світі. Круг в своїй промові заявив, що участь Злучених Держав в новій програмі не буде обмежена тільки до допомоги в дослідних студіях, але деякі експерти вважають, що на розвиток цих теренів зможе піти около 300,000,000,000 американського інвестиційного капіталу, очевидно з відповідними гарантіями. Він висловив переконання, що при допомозі вчених, інженерів, дослідників і техніків можна буде розвинути та виконати нову програму повного забезпечення харчами та іншими потрібними матеріялами постійно зростаючу кількість людности в світі. На інавгураційній сесії Конференції забирали слово теж цілий ряд інших визначних бесідників, між ними теж генеральний секретар Об'єднаних Націй, Тригве Лі, який тількищо повернувся з відпустки. Президент Консервативної Фундації Зоологічного Городу в Ню Йорку, Ферфілд Осборн, заповів можливість катаклізму, якщо завчасу не зробиться місця та не забезпечиться можливостей життя і прожитку для людности світу, що з 2000-им роком повинна б збільшитися до 3,000,000,000 осіб. Секретар Круг передбачує, що для дальшого розвитку світових ресурсів можна буде використати атомову і соняшну енергію. Наради продовжуються.

ЗАПЕРЕЧУЮТЬ ПОГОЛОСКИ ПРО АНГЛІЙСЬКІ РОЗБІЖНОСТІ В СПРАВІ КРИЗИ

Лондон, 18 серпня. Речник британського уряду вчора рішучо заперечив про розбіжності думок між міністром закордонних справ Бевином і канцлером скарбниці Крипсом щодо британського становища в майбутній конференції у Вашингтоні в справі долярової кризи в країнах стерлінгової системи. Він заявив, що Бевин і Крипс поїдуть на цю конференцію, що має відбутися вже наступного місяця з представниками Злучених Держав і Канади, в повному порозумінні та з усіми повновластями лейбуристського уряду.

МУСУЛМАНИ ПІДДЕРЖУЮТЬ ТІТА ПРОТИ МОСКВИ

Белград, 18 серпня. Речник понад одного мільйона югославських мусулманів заявив вчора повну піддержку комуністичного уряду маршала Тіта в його боротьбі проти Москви та зорганізованого нею Комінформу.

ПРОГРАМА ЗБОРІВ З. У. А. Д. К. ПО НАШИХ ГРОМАДСЬКИХ ЦЕНТРАХ

Филаделфія, 18 серпня. — З канцелярії ЗУАДКомітету подають дальшу програму громадських зборів цего Комітету в поодиноких громадських центрах, в яких виступить европейський директор Комітету, адв. Роман Смук, з доповідями про теперішній стан переселенчої акції та про її можливості і потреби на найближчу майбутність. Збори відбудуться в такому порядку: У вівторок 23 серпня, в Бофало; середа, 24 серпня, — Рачестер; четвер, 25 серпня — Сиракюз; п'ятниця, 26 серпня — Ютика. В суботу, дня 27 серпня, відбудуться заповіджені вже збори представників запомогових організацій і центральних установ у Филаделфії, а в неділю відбудуться тут масові громадські збори. ЗУАДКомітет прохає названі громади поробити відповідну підготовку до зборів, розголосити їх в своїх місцевостях та повідомити Комітет своєчасно про місце і годину зборів.

ЧОРЧИЛ ДОМАГАЄТЬСЯ ПРИЙНЯТТЯ НІМЕЧЧИНИ ДО РАДИ ЕВРОПИ

ПРОПОНУЄ ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ТРИБУНАЛ ДЛЯ РОЗГЛЯДУ ПОРУШЕНЬ ПРАВ ЛЮДИНИ.

Страсбург, Франція, 18 серпня. — Винстон Чорчил, виступаючи на вчорашній сесії Дорадчої Асамблеї Ради Европи, звернувся особисто до предсідника Асамблеї з формальним проханням про прийняття Західно-Німецької Федеративної Республіки до Ради. Тому, що справа вимагає попередньої апробати з боку Міністерільного Комітету Ради, він пропонував розглянути цю справу ще на теперішній сесії, або скликати в грудні цього року або в січні наступного надзвичайну сесію, яка вирішила б справу. Комітет Міністрів мав би звернутися до новоотвореного німецького уряду з пропозицією приступлення до Ради. Чорчил твердив, що „об'єднана Европа не може обійтися без допомоги і сили Німеччини". Він вказував на наглячість справи, бо втрачений 1 рік може означати втрачені роки. Він в дальшому пропонував створення окремого европейського трибуналу, що розглядав би порушення прав людини. Щодо Об'єднаних Націй, Чорчил вважає, що в цій організації повинні бути репрезентовані радше континенти, ніж поодинокі нації. Після Чорчила забрали слово інші державні і парляментарні представники, підкреслюючи важливість теперішніх нарад та вже всі, включно з британськими лейбуристами, які досі ставилися до цеї справи досить холодно, пропонували приспішення акції для політичного об'єднання Европи.

ЗАПОВІДАЮТЬ ШВИДКИЙ КІНЕЦЬ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ПАРТИЗАНКИ В ГРЕЦІЇ.

Атени, 18 серпня.— В столиці Греції, як серед місцевих так і закордонних кол існує оптимістичне переконання про швидке закінчення большевицької партизантської війни в цій країні та про остаточне замирення. Генеральний штаб грецької армії вчора повідомив про остаточну ліквідацію большевицького фронту в районі Вітсі. Грецькі війська, розгромивши інтернаціональний большевизм, зайняли та обсадили ввесь грецький кордон з Альбанією в тому районі аж до югославського кордону, відтинаючи рівночасно шляхи постачання воєнного матеріялу з Альбанії для тих большевиків, що ще могли залишитися в Греції. Югославський дипломатичний представник відбув вчора довшу конференцію зі заступником грецького міністра закордонних справ і передбачується вже швидке відновлення повних і нормальних стосунків між обома країнами.

ВТРАЧАЮТЬ НАДІЮ НА ПОРОЗУМІННЯ В СПРАВІ АВСТРІЙСЬКОГО ДОГОВОРУ.

Лондон, 18 серпня. — Початковий оптимізм, що заступникам міністрів закордонних справ пощастить переломити останні ще „мертві точки" та приготовити проєкт мирового договору для Австрії до кінця цього місяця, остаточно розвіявся, а на його місце прийшло переконання, що того договору взагалі не пощастить приспішити, з огляду на принципові розбіжності між Советами й західними союзниками. Передбачують можливість, що на початку наступного тижня західні представники готові запропонувати закінчення цих безнадійних нарад.

СОВЄТСЬКІ ПЛЯНИ ЩОДО НІМЕЧЧИНИ.

Берлін, 18 серпня. — В поінформованих колах тут стверджується, що у зв'язку з реалізацією західно-німецької федеративної республіки, Совети зі свого боку плянують відповідні проти-ходи, як на внутрішньо-німецькому так і на міжнародному секторах. Першою такою акцією може бути приспішення справи творення „народної демократії" в Східній Німеччині. В другому випадку, Совети будуть правдоподібно намагатися на найближчій конференції Ради закордонних міністрів, що має відбутися під час осінної сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, дістати від західних союзників доступ до Західної Німеччини за ціну відступлених концесій для них в совєтській зоні. Докищо, в совєтській зоні не спостерігається жадної конкретної акції.

НІМЦІ ПРО ПЕРЕМОГУ ДЕМОКРАТІЇ.

Бонн, Німеччина, 18 серпня. — Кандидат на головний пост канцлера західно-німецької республіки, д-р Конрад Аденауер, заявив вчора, що німецькі вибори показали цілому світові, що відродження демократії в тій країні є доконаним фактом. Він ствердив, що праві екстремісти, які мимо всіх зусиль здобули у виборах тільки 22 послів на всіх 402, „зникнуть як миляні баньки", як тільки почне діяти демократичний парлямент і уряд. Щодо лівих екстремістів, ті потрапили здобути тільки 15 місць в парляменті і то „задними дверима", завдяки прінціпові пропорційности у виборах.

КИТАЙСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ ЗАЙНЯЛИ ФУЧОВ.

Гонг Конг, 18 серпня. — Національний уряд Китаю вчора потвердив, що комуністичні війська, які посуваються на Кантон вздовж побережжя, зайняли один з двох найголовніших портів, місто Фучов. Звідсіль большевики загрожують безпосередньо другому портові Авой, звідкіль відбувалася евакуація деяких націоналістичних частин на острів Формозу.

ПРИСЯГА НА ДЕМОКРАТІЮ В ЯПОНІЇ.

Токіо, 18 серпня. — На підставі нового рішення японського уряду, державні урядники в майбутньому будуть тут присягати не тільки лояльність конституції і урядові, але теж, що вони пильно виконуватимуть свої обов'язки та що „здійснюватимуть демократію". Вони підписуватимуть заяву, в якій визнається, що „суверенну владу має нарід".

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street. Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

УВАГА, ВОРОГ МІЖ НАМИ!

В житті часто трапляється, що за трісками та не бачиться дров. Подібне враження можна б винести, спостерігаючи становище нашого загалу, з нашою пресою включно, до грізної примари большевицької п'ятої колони в цій країні і серед нашої громади. Люди думають собі, що як за комуністами слідить Еф-Бі-Ай та як їх судять по судах, то це вже звільнає поодинокого громадянина стояти на сторожі добра й охорони своєї країни та своєї громади від цеї прокази, що тисячними щілинами пробує вдертися в наш організм, щоб його розточити до тої міри, аж доки він цілком не буде обезсилений та з яким тоді можна буде робити довільні експерименти або вбити його. Ми маємо причину так думати і тому б'ємо на тривогу: увага, ворог між нами! Тоді, як наші громадяни часом виходять з фальшивого заложення, мовляв „не випадає" бити того, кого всі б'ють, або коли вони все залишають тільки відповідним властям, той підступний ворог, розпоряджаючи необмеженими фондами, на яких у великій мірі є піт і кров наших поневолених братів в Україні, та користуючись найбільш хитрими і нікчемними засобами, ані на один мент не залишає своєї злочинної роботи з усіми її нищівними наслідками.

В останньому часі з різних місцевостей надходять повідомлення про нову „активізацію" міжнародних комуністичних злочинців і п'ятиколонників між українцями в цій країні. Підходячи до них, вони, звичайно, не показують їм свого партійного квитка. Навпаки, вони часто прокидаються навіть великими патріотами, залежно до кого підходять, та вживають всіх інших хитрощів в своїй підривній роботі. Свою акцію вони тепер поширюють теж на нову імміграцію. Всілякими підшептами і „дружніми порадами" вони намагаються наставити одних проти одних, підмовляють до беззаконня, навіть „помагають" грошем, щоб тільки зловити собі чергову жертву для своїх злочинів, або хитро використати її в будь-яких злочинних цілях. Старою практикою вони намагаються поширювати невдоволення між людьми, підмовляти до бунтів, вони пускають всілякі облудні поголоски, коротко, вони всіляко каламутять воду, щоби самим в ній сховатись та при нагоді ще й яку рибу зловити.

Обов'зком кожного свідомого українця є нещадно викривати цю підривну роботу та всіми силами і засобами проти неї боротися. Усі наші організації і товариства по місцях повинні постійно мати на увазі цего грізного, бо підступного і злочинного ворога між нами та взяти активну участь в боротьбі проти нього, яку веде країна. Кожна п'ятиколонна акція та кожний її учасник повинні бути з місця розкриті й натавровані. Постійним усвідомлюванням всіх громадян, громадською і культурною активністю, поширюванням нашої національної преси і видань треба не тільки відбивати всі п'ятиколонні наступи, але й унешкідливлювати саму п'яту колону.

Два роки тому перша Пан-Американська Українська Конференція винесла окрему постанову, закликаючи наш загал до безпощадної боротьби проти большевицької зарази в наших країнах. Цю постанову треба здійснювати кожночасно та в усіх наших як громадських так і особистих починаннях. Тільки так ми виправдаємо почесну назву американських громадян українського роду.

Можливості злуки Англії зі З. Д. А.

Майже фантастичний проєкт перемінити Англію на европейський стейт Американської Унії зовсім поважно беруть до уваги високі урядовці в департаменті стейту у Вашингтоні. Коли б не справді поважна фінансова ситуація у Великобританії, можна б при цій нагоді цей замисл порівняти з одним передчасним проєктом з-перед другої світової війни. Коли обговорювано можливість наїзду Німеччини на Англію, американські військові кола рахувалися з можливістю перенесення англійської столиці і королівської резиденції з Лондону до Монтреалю в Канаді, а згодом і злуку Англії з Америкою.

Теперішня долярова криза Англії стала такою пекучою, що вже найближчого місяця відбудеться у Вашингтоні фінансова конференція Злучених Держав, Канади й Великобританії. В департаменті стейту до деякої міри вже наперед передбачують можливість висліду такої конференції. Приходиться до висновку, що дальша американська фінансова допомога Великобританії не врятує її з теперішньої кризи і треба приготовлятися до далекосяжних постійних перемін. До таких перемін мав би належати фінансовий союз Америки й Англії з усіми його наслідками.

Серіозність положення в Англії яскраво виходить зі звідомлення лондонського кореспондента Ню Йорк Геральд Трибюн, Стюарта Алсопа, який у висновку передбачує потребу ,смілівої акції на велику скалю". Це вказувало б, що і в Лондоні рахуються з плянами, над якими застановляється вашингтонський департамент стейту.

Злука була б наперед фінансова, щось в роді економічного союзу, що мусів би бути не тільки наперед точно простудіований, але й всебічно обмірковананий в англійському парляменті та в американськім конгресі. З огляду на далекосяжні наслідки такого союзу, треба бути готовим на завзяту опозицію, головно в Америці. Не є виключене, що опозиція схоче не допустити до здійснення замислу. Одначе, коли приходить історична необхідність, тоді й найсильніша опозиція нічого не вдіє. А необхідність така, що Англію треба рятувати від господарської катастрофи. Коли б упала Англія, тоді Америка не мала б рівного собі союзника в гігантичних змаганнях з великою російською потугою на другому кінці світу. Без огляду на результат теперішніх міркувань, вони в практиці призвели б до таких перемін:

Англійський стерлінґ і американський доляр злилися б в одну валюту. Тоді встановили б яку вартість представляє англійський стерлінґ в американських долярах і торговельний обіг обох валют був би однаково обовязковий. Оба роди грошей були б затримані на довге майбутнє.

Вільна торгівля була б заведена між обома країнами. Це значить, що не було б мита на ввіз товарів до обох країн, ані не було б установлених імпортових квот, як це тепер діється на підставі торговельної умови.

Між обома країнами запанувала б повна воля міграції людей. Це особливо можна б було відчути в робітничім русі. Американські робітники їздили б до Англії на заробітки так свобідно, як тепер їздять з Сан Франсиско до Ню Йорку й навпаки. Разом зі свобідним рухом робітників настала б пора свобідного інвестування фондів. Американець міг би заложити собі підприємство в Англії, англієць в Америці і кожної хвилини один чи другий міг би підприємство продати. Так само можна б свобідно вкладати гроші до банків чи то в Лондоні чи то в Ню Йорку чи в Канзас Сити та Ліверпулю і їх виймати.

Та найважніша проблема була б в координуванні фінансових трансакцій між Америкою й британськими посілостями чи там колоніями або домініями. На це потрібно було б довгого часу і великого знання відносин. Щойно досвід виказав би, які були б наслідки такої гльобальної переміни.

Теоретично всі оці міркування не є недосяжні. Інше діло, коли б так прийшлось їх здійснювати. Тут, у першу чергу, виявляться трудноші у переміні структури американських великих підприємств. Багато з них дійшли до своєї сили саме тому, що вони спиралися й дальше спираються на американський митній тарифі, яка обороняє їх перед конкуренцією й забезпечує їм продукцію. Щойно, коли цю перешкоду дасться перемогти, можна буде приєднати Англію до американської економічної системи на такий лад, як є об'єднані американські стейти.

Виринає питання, як виглядав би такий фінансово-економічний союз під політичним оглядом? Автори оцього велитенського замислу твердять, що обі країни втримали б свою політичну незалежність, хоч би тільки тому, що Англія це монархія, а Злучені Держави це республіка. Зрештою, це тільки плян, а якщо прийшло б до його здійснювання, тоді показалась би необхідність наладнувати багато інших справ, про які тепер ще не пора говорити.

Майже водночас з публичним видвигненням можливости цього американсько-англійського фінансового союзу, Едвард Дж. Міман, редактор щоденника „Мемфіс Прес-Скімітар", приналежного до могутнього пресового консерну Скрипс-Гаверда, в и д в и г н у в думку створення Атлантийського Союзу. Ідея Атлантійського Союзу Держав виринула була в Лондоні ще перед Північно-Атлантійським Оборонним Договором. Коли тепер Атлантійський Пакт уже довершений і навіть ухвалені американські фонди на озброєння його европейських партнерів, мимохіть насувається питання: Чи припадково ідея злуки З. Д. А. з Англією не є тільки підготовчим кроком до ще ширших і смілівіших замислів, у яких американсько-англійський фінансовий союз мав би бути тільки одним, хоч і сильним звеном? Відповідь на таке питання може появитися так неожидано, як неожидано виявлено ідею американсько-англійського союзу.

Перед конвенцією Ліги Молоді в Сиракюз

Як уже відомо з пресових проголошень, цьогорічна 12-та з черги конвенція Ліги Української Молоді Північної Америки відбудеться традиційним звичаєм в часі „Лейбор Дей", в днях 3, 4 і 5-го вересня, цим разом в місті Сиракюз, в стейті Ню Йорк. Як досі можна спостерегти, Конвенційний Комітет та сама Управа Ліги докладають багато зусиль, щоби ця конвенція мала відповідний успіх. Треба ствердити, що після величезного успіху минулорічної конвенції в Акрон, Огайо, теперішній Конвенційний Комітет вже має відповідно проорблений грунт та деякі передумови, щоби цьогорічна конвенція випала ще величавіше і ще успішніше. Нам відомо, що серед загалу молоді є велике заінтересування цею імпрезою та вже від деякого часу напливають зголошення учасників. Тепер головне — сама конвенція.

Треба ствердити, що минулорічна конвенція в Акрон була успішна не тільки сама по собі, але вона теж була великою заохотою до дальшої організаційної праці Ліги. Протягом того одного року Ліґа серіозно поширила свої організаційні ряди, скріпила свої організаційні рямці та виказує тенденцію дальшого імпозантного росту, що у великій мірі залежатиме власне від конвенції в Сиракюз. Тому то й ми хотіли б віддати їй окрему увагу вже тепер, коли ще є два тижні часу на обмірковання деяких справ.

У нашому редакційному портфелі вже є кілька дописів про конвенцію, є теж всі реклямові та пропагандні матеріяли. Не тільки з „пресового обов'язку", але й громадського заціквлення ми пробували дістати теж всі інші можливі тільки інформації про цю конвенцію. Наша редакція одержала вже теж деякі побажання до конвенції від поодиноких громадян та організацій. Власне на ці загальні побажання ми хотіли б звернути увагу Конвенційному Комітетові та всім її учасникам.

Цьогорічна конвенція Ліги Молоді в Сиракюз мала б мати, крім звичайних соціяльних та культурних імпрез, переважно організаційний характер. Справа незвичайно важлива, бо добра організація є передумовою доброї та успішної праці. Під організаційним оглядом Ліга має ще до проблення велику роботу і ці справи повинна вирішити конвенція. Але сама організаційна робота ніколи не матиме бажаного успіху, якщо в її основу не буде покладена відповідна і ясно спрецизована ідея, яка могла б запалити і переконати молоді душі про доцільність приналежности до цеї організації та праці в ній. Людям треба цілком виразно показати шлях, куди організація йде та сказати їм чому вона власне туди йде. Ці речі були спрецизовані в Акрон, але від того часу пройшов вже один рік, а в міжчасі заіснувало багато нових подій, виринуло багато нових справ, до яких треба зайняти становище. Ми чули думку, що Ліга вже повинна змінити свою назву і не називатися Лігою Української Молоді, тільки Лігою Українців Північної Америки. І на це наводиться досить переконливі аргументи. Бо на ділі, це вже не є Ліга Молоді в дословному розумінні того слова, тільки Ліга нової американсько-української генерації, між якою вже можна подибати неодну навіть сиву голову.

Ми не думаємо попереджувати факти та говорити про те, що є або що повинно бути на конвенції. Ми хочемо тільки звернути увагу на те, що дожидає від цеї конвенції український загал в ці переломові часи. Цим загальним баженням є: думка. На конвенції Ліги в Сиракюз звернені будуть очі цілого українського загалу. Старі батьки чекатимуть свідоцтва громадської зрілости своїх дітей, щоб зробити висновок про майбутність їхньої чималої організаційної, культурної та взагалі громадської спадщини для тих дітей. На ясну думку і слово конвенції дожидає велика вже маса нової української імміграції в цій країні. До голосу цеї молодої американсько-української генерації з увагою прислухається теж ввесь американський загал і на нього насамперед з нетерпінням та надіями чекає ввесь закутий в кайдани большевицької неволі згорьований український нарід на Рідній Землі.

Сподіймося, що з цеї конвенції український загал почує не тільки гомін молодечої забави, що довідається не тільки про таку чи іншу культурну імпрезу, але й почує голос та рішення, які виправдають конвенційне гасло: „Українська Молодь сьогодні — майбутність Америки!" І надія України — додаймо від себе.

Яків Зозуля.

Поштова марка на службі України

Поштовий відділ Української Національної Ради недавно перевів другу з черги емісію українських поштових марок, разом 9 штук по 25 шагів, присвячених найвизначнішим подіям української історії. Ці марки, видані з нагоди 300-ої річниці здвигу Богдана Хмельницького, 30-річчя Соборности України, 30-річчя Листопадового Зриву у Львові і 10-річчя проголошення самостійности Карпатської України.

Рівночасно той відділ видав друком чепурну і багато ілюстровану книжечку під наз. „Українські поштові марки" про історію нашої поштової марки від часів першої її появи в світі по нинішній день. Це коротка історія України в марках. В ній описані всі випуски українських марок: державних, добродійних, пам'яткових пластових і таборових, що появились уже на еміграції. Книжечка цікава не лише для збирачів-філятелістів, але також для ширшого громадянства і зокрема молоді. Особливу увагу притягають марки УНРади, яка окремою постановою наділила ті марки важними функціями. На цю обставину ми тут хочемо якраз звернути увагу читачів.

Поштові марки є одним з найучинніших засобів міжнародної пропаганди. Держави, які хотять чомунебудь звернути на себе увагу, чи то з комерційних чи політичних мотивів, вдаються до емісії своїх поштових марок, присвячених якійсь події. В часі II. Світової війни також еміграційні уряди: чеський, польський, югославський та інші робили свої еміграційні випуски марок і уживали їх не тільки для торговлі в філятелії, але також оплачували деяку свою кореспонденцію. Таборові марки польські, литовські і українські, які появились в еміграційних осередках тих народів, робили їм корисну службу не тільки морального а й матеріяльного характеру. Вони радо приймались філятелістами німецькими, італійськими, французькими і т. д.

Цей досвід з чужої практики з одного боку та з таборовими марками з другого дав підставу до використання поштової марки УНРадою для міжнародної пропаганди справи визволення України. Послідовне уживання цих марок у власній кореспонденції кожним членом українського роду, українськими організаціями і установами дає змогу великій кількості людей, через руки яких переходить кореспонденція, звернути їх увагу на проблему визволення України. Коли рішальні політичні чинники до нині не можуть належно усвідомити собі ваги України для світового миру і лише поволі приходять до переконання, що без упорядкування української проблеми, як самостійної і незалежної держави, не буде тривалого

(Докінчення на стор. 3-тій).

К. ПЕТРУС

СОВЄТСЬКІ АРЕШТАНТИ

...ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОБДУРЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

96)

ПЕТРЕНКО

...Історія цієї справи була коротка й переконлива.

В роки НЕП-у, спокусившися гаслами Бухаріна „збагачуйтесь!", він кинув наймитувати, одружився з молодою селянською вдовою („середнячкою"), яка свого першого чоловіка втратила в боях за Перекоп, і став заводити господарство.

Наприкінці двадцятих років, на 10 гектарах польової ріллі, він мав уже дві пари коней, трьох корів, зо два десятки овець, двох свиней, п'ятнадцятеро курей, собаку й кота. Одним словом, „окуркулився".

А коли в 1930 році він відмовився вступати до колгоспу, його, разом з іншими чотирма селянами, оголосили „злісними куркулями", обвинувачили в „куркульському саботажі", судили і в темну листопадову ніч розстріляли на старому розгромленому цвинтарі міста П. Родини розстріляних були вивезені кудись на Урал.

Село, яке було „під впливом куркульської банди", присмирніло і стало „добровільно порядком примусу" вступати до колгоспного життя, яке привело до страшної катастрофи 1932-33 років.

...В 1937 році в одному з Середньо-Азійських вівчарських совхозів „летюча кіннота" комсомольців „виявила шкідницьку групу ворогів народу", в якій опинився і пастух цього совхозу Дмитренко. Всіх спеціялістів та інтелігентів із цієї групи розстріляли, а решту з різними термінами позаганяли до численних таборів.

Дмитренкові дали 10 років і восени того ж року привезли до Заполяр'я.

За станом здоров'я він мав третю категорію і працював днювальним та грубником у бараці теслярів. Про себе та про своє минуле нікому не розповідав, поводив себе дуже замкнуто та понуро.

Його сусідом по нарах був один віруючий християнин, з яким він часто ділився своїми переживаннями. Втративши у своєму нужденному житті все й всіх, він охоче слухав бесіди про Бога та про релігію і не один раз, схвильований ними, припадав до узголів'я свого лігва і невтішно ридав.

— Невже ніколи не прогремить кара Господня над цими катами? — часто питав він свого сусіда. — Тоді я побачив би, що хоч на небі ще лишилася Правда... А до цього я не можу вірити, як ти...

...Коли в 1939 році до нашого табору прибули кілька партій арештованих, з колишніх „партійних та совєтських акул", між ними виявився і той самий прокурор з О., який в 30 році засудив Дмитренка на смерть. Від зустрічі з ним Дмитренко ухилився, але добре встиг розглянути його фізіономію, з виразом тупого і бездумного страждання.

— Нічого, — ділився з своїми сусідами Дмитренко, — на цю морду, коли вдарить його година, я наведу такий жах, що від одної тільки зустрічі зо мною він або збожеволіє, або ж здохне смертю скаженого пса. (Цей кат з нашого району — мене добре знає!). Я йому, гадові, скажу: „Так от, друже, ти тоді розстріляв мене, але я воскрес і тепер вже тебе судитиму судом людським і Божим".

(Тоді я був легко поранений, прикинувся мертвим, приблизно через годину після розстрілу вибрався з погано засипаної могили, на хуторі у знайомих підлікувався і під чужим прізвищем опинився в Середній Азії. Як бачиш, під цим прізвищем я і став твоїм сусідом...)

— „Стережись, прокуроре! — загрожував Дмитренко. — Від смерти, яку я готую тобі, ти вже ніколи не воскреснеш! Навіть на Страшному Суді не захочуть возитися з таким людським падлом, та ще й совєтським — ні янголи, ані дияволи!"

...Через кілька тижнів колишнього прокурора з П. знайшли в убиральні. Головою вниз він був занурений до пояса у смердючу квашу, ногами зачепившись за поламану перегородку.

Коли труп витягли і обмили, в потилиці знайшли глибоку ножову рану.

Убивців не знайшли.

Обговорюючи подію, ув'язнені висловлювались:

— Собаці — собача смерть!

Петренко - Дмитренко став ще більше похмурий та нещасливий.

(Дальше буде).

Др. Василь Небилюк

ПРИЗАБУТА МОГИЛА

Вже ось-ось добігає два роки, як на чужині, далеко від Рідного Краю, в американськім місті Ню Гейвен, Конектикат, помер визначний український поет і письменник, великий виховник української молоді, проф. Микола Матіїв Мельник.

Помер нагло і несподівано у розгарі задумів і праці на новому заокеанському ґрунті, осиротивши дружину і двоє дітей.

Покійний забрав із собою свої мрії — задуми, недоспівані пісні і невиконані плани.

У тися-тисячний раз повторяється трагедія українського народу — матеріяльна нужда, лихоліття, воєнні хуртовини і нечувана досі в історії нещадна скитальщина — передвчасно виривають йому найкращих синів.

Проф. Микола Матіїв Мельник народився у Яблонові, Коломийського повіту, 11 грудня 1890 р. Краса Гуцульщини та її ріжноманітна природа, овівали леготом поезії ніжну, вражливу душу Миколи Матієва Мельника. Чародійні гуцульські пісні та фантастичні казки разом з буйною, могутньою красою гуцульських гір, розбуджували в ньому поетичний талант.

Коломийська ґімназія і Коломия, як осередок тодішнього культурного - освітного життя цілого Покуття, не лише зберігають вроджений талант гірського хлопчини, але його розвивають.

Ширше поле для наукових дослідів розкрилося перед Миколою Матієвим Мельником у Чернівцях, де він вступив на філософічний відділ університету, а опісля у Львові, де бере активну участь у студентсько-громатськім житті. По відомій сецесії, як учасник процесу 101, він продовжує свої студії у Відні.

З вибухом першої світової війни опиняється проф. Микола Матіїв Мельник у рядах австрійської армії, з якої опісля переходить до Української Галицької Армії, в якій доручено йому преважну ділянку референта пропаґанди, та з нею проходить долю і недолю, включно з тифом.

По невдалім зриві українського народу учителює в ґімназіях Чорткова, Коломиї та Станиславова. Шовіністичний польський уряд, зорієнтувавшися, що проф. Микола Матіїв Мельник має завеликий вплив на молодь, з 1927 р. відмовляє йому учити в державних ґімназіях. З того часу учителює в гімназіях Рідної Школи в Станиславові і Львові, а в часі німецького наїзду працює учителем Ремісничої школи в Коломиї.

Нещадні воєнні події кидають його враз з родиною на скитальщину, де приходиться тяжко пробивати. Щойно прихід Американців поліпшує його долю і він знову із давнім запалом виховує, цим разом на скитальщині, у Зальцбурґу, Австрія, українську молодь.

З приїздом його на вільну землю Вашинґтона, продовжує проф. Микола Матіїв Мельник своє благородне звання виховника української молоді у семінарі і колеґії у Стамфорді, а в Ню Гейвен, Конн., дірігента хору.

Громадянство та науковий світ у Рідним Краю належно оцінили його письменницьку та педагогічну працю і покликали на дійсного члена Наукового Товариства ім. Т. Шевченка, Спілки Письменників і Журналів та Українського Педагогічного Товариства у Львові.

Дві жорстокі війни та їх наслідки, особливо нещасна скитальщина, на якій поета добивала безмежна туга за рідним втраченим краєм, за горами, повними пісні і барвінку, надщербили його здоров'я і немилосердна смерть вирвала його з-поміж живих, 28 вересня 1947 р.

Як довголітній гімназійний учитель покійний виховав кілька поколінь, яких учив витривалости у праці, любови та пошани до свойого народу, а в слушний час накликав . . . в любові за Рідний Край, свої буйні голови зложити.

Заслуханий у шум Карпатських борів, у шелест золотистих ланів Поділля, задивлений у верхів'я Альп, де б не було, у гарні і тяжкі хвилини свойого життя, брав за перо і виливав свою душу на папір.

Життєві трудноці забирали йому увесь час, в день праця в школі, а для творчого писання залишалися ночі.

Тиша і темрява сповивали княжий Город-Льва, а він писав, забуваючи втому та про те, що рано чекає його його праця учителя Рідної Школи.

В Городі-Льва повстає поема „На Ріка Вавилонських", революційне оповідання „За Рідне Гніздо", збірка новель „По той бік греблі". Рівно ж там повстає прекрасна збірка новель з часів визвольних змагань „На чорній дорозі" та велика поема про Листопадові Дні „Паде пожовклий лист" і там побачили світ новеля „Сестра" і прекрасний оригінальний переспів „Слова о полку Ігоревім".

Безліч новель, оповідань та віршів поміщених у різних львівських часописах та журналах, головно в „Ділі", „Новому Часі" та „Літописі Червоної Калини".

Довгі роки працював поет над викінченням алегоричної поеми „Лицар Михайлик", яка мабуть запропастилася у час воєнної заверухи. На еміґрації повстала ще не видана збірка поезій „Горить мій світ", темою якої є переживання на скитальщині і несамовита туга за втраченою Батьківщиною. Рівно ж на скитальщині написав покійний обширну працю „Постать матері у творах Т. Шевченка."

То було б стільки, що осталося в пам'яті принагідного читача і спостерігача української літератури.

Не сила в короткій часописній статті охопити всього, що відноситься до життя і творчости бл. п. проф. Миколи Матієва Мельника.

Ті речі вимагають відгуку кращих знавців українського письменства, від товаришів пера і товаришів зброї Покійного.

Чи не було б вказаним зібрати і перевидати твори поета, подаючи при тім його докладну біографію, фахову оцінку його творчости, вишукати і видати ще не друковані твори?

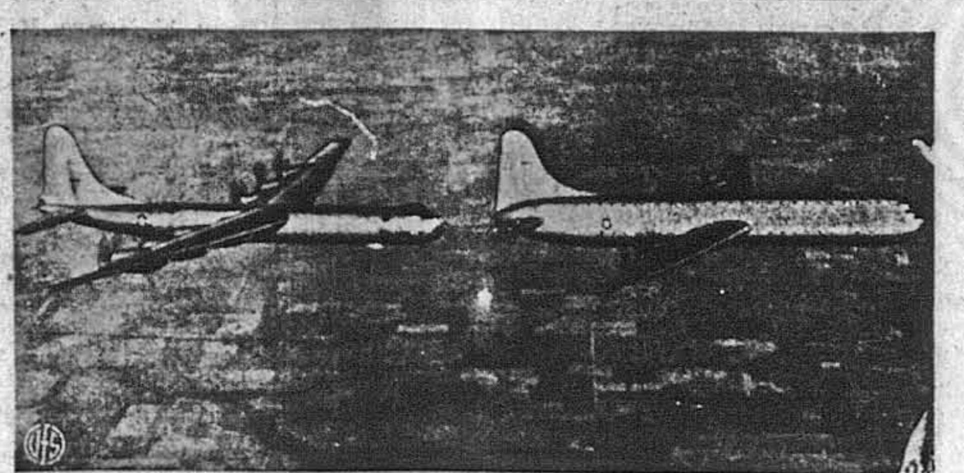
Невже ж — кажу — Товариші пера і зброї Покійного, можуть мовчки перейти коло передвчасного упавшого, на важкім життєвім шляху, одного з кращих синів України?

Невже ж важкі умовини еміґраційного життя змушують кожного занятися виключно своїми справами самозбереження?

Як сказано — минає вже другий рік від смерти поета, а на його гробі у Ню Гейвен, Конн., не має навіть дерев'яного хреста, а не то пам'ятника. Лише прогорнувши траву, на заритім у землю камені можна відчитати: Проф. Микола Матіїв Мельник 11. 12. 1890—28. 9. 1947.

Як літом так і зимою ніхто не знайде могили покійного, то раз травою заросте то знову снігом замете, а малий камінь чим раз більше вгризається в землю і тоді ніхто не відшукає гробу покійного Проф. Миколи Матієва Мельника.

Україно — Україно, коли ж позбираєш свої діти?!

ДВА ПОВІТРЯНІ ВЕЛИКАНИ, що перелітають через Карсвел Ер Форс Бейз у Форд Форт в Тексас. Зліва — це шість-моторовий В-36, найбільший бомбардувальник в світі, що може перенести 10,000 фунтів бомб на просторі 10,000 миль зі швидкістю 350 миль на годину та на висоті понад 40,000 фітів. Справа — це його транспортовий двійняк, ХС-99, найбільший в світі транспортовий літак зі сухопутньою базою. Він може перевозити по 400 вповні озброєних вояків, або 100,000 фунтів вантажу, або 335 хворих та їх лікарських доглядачів.

Поштова марка на службі України

(Докінчення зі стор. 2-гої).

миру, то публична опінія широких мас далека від такої розв'язки. Ще треба дуже багато праці, щоби ту опінію змінити. Її треба непомітно, але послідовно і витревало до цього привчати різними культурними способами, а між тим і уживанням українських поштових марок.

Виходячи на зустріч нашому громадянству, що шукає нагоди стати активним чинником у визвольній боротьбі, Українська Національна Рада зафіксувала це бажання постановою про добровільний обов'язок кожного українця оплачувати все своє листування у внутрішньо-українських зносинах поштовими марками У. Н. Ради, поруч поштових оплат, які стягає держава замешкання.

Під внутрішньо-українськими зносинами розуміється листування, що висилається на адресу українських осіб, організацій, установ і т. д. Не буде шкоди, коли українці будуть давати свої марки також на листування до неукраїнців. Уживання наших марок в Америці, як рівно ж в інших країнах, не забороняться, якщо вони наліплюються на неадресовій стороні листа, де зустрічаємо всякі наліпки значків.

Крім чисто пропаґандивної функції, яка є найважнішою, не маловажну ролю грає тут також сталий дохід, що пливе до каси УНРади з продажу марок, на покриття коштів їх друку та на інші видатки визвольної справи.

Українське громадянство у своїй масі так патріотичне і свідоме, що зрозуміє вагу функції української марки і радо візьме на себе добровільний обов'язок уживання марок. Воно тим самим стане могутнім помічним чинником у визвольній справі України.

Завданням провідної верстви є лише уможливити для широких кол нашої національної громади сповнення того обов'язку належним постачанням марок через громадські організації ,крамниці чи осередки, а також власним прикладом в уживанню марок заохочувати ті кола до тої цінної праці. Видатки, які громадянин чи організація понесе на закуп українських марок, є так незначні в порівнанні до їх життєвих бюджетів, що вони їх зовсім не відчують. Зате свідомість сповненого обов'язку морально є так значною, що мабуть ніхто від тих видатків не буде ухилятись.

На звичайний закритий лист, що оплачується 3-ма центами, належить наліплювати марку в 5 шагів, що коштує тільки 1 цент. Там, де державна пошта бере подвійну, потрійну і т. д. тарифу, належить давати наші марки за 10, 20 і т. д. шагів. Часописи оплачують належитість гуртом.

До тепер вийшли українські марки УНРади з датою 16-го липня 1948 у вартостях 5, 10, 15, 20, 50 і 100 шагів і 9 пропам'ятних марок по 25 шагів. Всі марки з мистецького і філятелістичного погляду дуже добре видані і цілком надаються для цілей спортового збирання.

Беручи на увагу загальне наставлення українського суспільства в Америці морально і матеріяльно підтримати чинність УНРади, висловлене в постановах Українського Конгресового Комітету, та в закликах провідних органів преси, звертаюся до всіх українців Америки з пропозицією негайно приступити до уживання українських поштових марок у своїй кореспонденції.

Звертаюсь до Проводів всіх 1500 українських товариств в Америці розпочати уживання українських марок у своїй кореспонденції і пильнувати цього так само, як і державного порта.

Зокрема звертаюсь до УКК, ЗУАДК, Українського Народного Союзу, Українського Робітничого Союзу, „Провидіння" і „Народної Помочі", як чолових організацій української громади, посудити цю справу, як конечну і невідкладну та власним прикладом заохотити до уживання марок свої місцеві клітини. Цей приклад не залишиться без впливу теж поза межами ЗДА, бо українці з усіх частин світу уважно слідкують за чинністю в Америці.

Звертаюсь до всч. духовенства українських церков ужити свого морального впливу між вірниками при поясненню мети і значення наміченої акції, як певного роду плебісциту в користь повстання української держави.

Українська преса своїм впливом може заважити дуже багато. Уміщенням статей чи навіть певних гасел, які вказують на пропаґандивне значення нашої марки, справа значно спопуляризується.

Звертаюсь також до української молоді, що має найкращі зв'язки з молоддю інших народів у „Пласті", з'їздах чи забавах, пильно слідкувати за появою українських марок та доповнювати ними свої збірки і з завзяттям „просовувати" їх до чужонаціонального середовища. Цією акцією молодь прислужиться не тільки для сучасности, але і для майбутности.

Звертаюсь до всіх прихильників визвольної справи України, крамарів і організаторів зголоситись до мене на заступників у постачанню марок для свого середовища.

Укрінські поштові марки можна замовляти поштою на адреси:

1) Д-р Яків Зозуля, 1410 Vyoc Ave., Bronx 59, N. Y.

2) „Наш Базар" — Задорецький, 151 Ave. A., New York, N. Y.

3) Д-р Роман Криштальський, Pittsburg.

СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ І СПІВВЛАСНИКОМ ДЕСЯТЬ МІЛЬЙОНОВОГО МАЄТКУ ОРГАНІЗАЦІЇ.

ПРОТОКОЛ

з нарад Головного Екзекутивного Комітету У. Н. Союзу, які відбулись 5-го серпня 1949 року в головній канцелярії У. Н. Союзу під ч. 81-83 Ґренд Стріт, Джерзі Сиґі, Н. Дж.

В нарадах взяли участь: Заступник головного предсідника Г. Герман, заступниця головного предсідника Марія Малєвич, головний секретар Д. Галичин і головний касієр Р. Слободян.

Збори відкрив в год. 10 рано заступник головного предсідника Г. Герман, стверджуючи зі жалем і смутком, що зогляду на смерть головного предсідника М. Мурашка, який помер нагло 3-го серпня, треба винести відповідну постанову щодо дальшого складу головного екзекутивного комітету, та поділу його обовязків.

Принявши відповідні постанови щодо похоронних обходів пок. М. Мурашка, та ухваливши вислати родині покійного вислови глибокого співчуття від головного уряду, екзекутиви та всього членства, рішено, щоб, згідно з постановами статуту, заступник головного предсідника Г. Герман перебрав обовязки головного предсідника, з тим, що впродовж серпня він буде працювати в головній канцелярії У. Н. Союзу, а опісля буде доїжджати до канцелярії тоді як заходитиме конечна потреба.

На цьому закінчено наради, а діючий головний предсідник Г. Герман закрив збори в год. 11. рано.

Д. Галичин, головний секретар У.Н.Союзу.

Ще про „Криваву гуцульську славу"

У відповідь на мою статтю „Крівава гуцульська слава", надруковану в 155 і 156 чч. „Свободи", надруковано в 173 числі цього щоденника заяву п. Петра Войновського, в якій заперечується подані в моїй статті факти.

Заподанням, що у Косові вишколювався полк ім. Бандери, під командою полковника д-ра Копцюха, підписаний не хотів робити розголосу Бандерівцям, лише обєктивно ствердив дійсність.

У звязку з організацією та вишколюванням полку ім. С. Бандери в 1941 р. в Косові, появилося багато друкованих розказів та відозв, які оповіщувалося у цілій Косівщині, не виключається, що зразок їх зуміється переховати.

Це, що заперечує п. Петро Войновський у своїй заяві, не заперечили б навіть мадярські старшини які в тім часі стаціонували у Косові та спільно з командою полку ім. Бандери одного святочного дня відбирали дефіляду українського полку.

Особливо може це потвердити адютант головнокомандуючого д-р Варґа, який зараз перебуває в ЗДА та з яким підписаний намагається скомунікувати.

Вкінці згадаю, що п. Копцюхова, вдова по бл. п. пол. д-р Копцюхові, проживає з дітьми в таборі ІРО, в Реґенсбурзі, а головний апровізатор так полку як і буковинських частин, п. дир. Микола Кошак в таборі ІРО, Мюнхен-Фрайман, дальше земляк п. Петра Войновського, буковинець п. д-р Мирослав Мичковський, живе знову у таборі ІРО, Берхтесґаден, Німеччина.

Всі вони можуть потвердити подані мною факти, які з легко здогадних причин намагається заперечити п. Войновський. Василь Шевелівський.

ПОДЯКА

Невмолима смерть забрала в дні 3-го серпня 1949 р. довголітного Головного Предсідника Українського Народного Союзу, нашого улюбленого Мужа і Батька,

БЛ. П. МИКОЛУ МУРАШКА

Прибиті смутком і горем по цій великій втраті, бажаємо оцею дорогою висловити нашу глибоку вдячність усім Організаціям і Товариствам та поодиноким Громадянам, які в невідрадний час похоронів Покійного висловили свої симпатії і співчуття. Окрема подяка належиться Високопреподобним Отцям, які відправляли похоронні обряди; Головному Урядові Українського Народного Союзу, Редакції, Адміністрації і Друкарні „Свободи", які щиро та вміло допомогли Родині Покійного в так важкий час; усім братнім Організаціям та всім Установам і Товариствам, що своєю участю в похоронах віддали останню прислугу Покійному, складаючи вінки на його домовині та грошеві жертви на високі народні цілі; щиро дякуємо численним співакам, що взяли участь в похоронних відправах, численним приятелям Покійного та Громадянам з близька і з далека, що супроджали Покійного в останню дорогу та принесли відраду засумованій Родині; щиро дякуємо обом похоронним заведенням за їхню гідну обслугу в цьому сумному обряді. Усім відомим і невідом та безпосереднім і посереднім Учасникам Похоронів Покійного наша щиро-сердечна подяка і Спасибі!

РОДИНА МУРАШКО.

Джерзі Сити, дня 18 серпня, 1949.

Ів. Керницький

„ЗАСЕЙФУВАЛИ"

(Гумореска.)

Фред і Джан, сердечні приятелі, що від непам'ятних часів робили разом в одній шапі, почали свій „вікенд", розумується, зараз у п'ятницю пополудні, як тільки взяли пейду. В такі, звичайні дні, завжди так бувало, що вони брали собвей і їхали просто на давнтавн; та тоді, в п'ятницю, якби змовились оба — йти до дому пішки.

— гарна погода, перейдемося трохи по свіжому повітрю, — радив Джан.

— Та й засейфусмо по шустці! — додавив Фред, нібито жартом.

Але Джан потрактував справу серйозно:

— А щоб ти знав: що в кишені, то засейфоване! Правда, в старому краю казали: „Фрайтер — не саржа, шустка — не гроші", та це тільки так говориться. А шустка сюди, шустка туди — та й доляр лопнув!

Джан витягнув із кишені „дайма", що був призначений на їзду собвеєм, хухнув його і переложив у другу кишеню:

— О! Це вже є чистий зиск!

— Я ще не можу їхати собвеєм через тих п'янишь, — тлумачився Фред. — Біля кого не сядеш, до котрого не нахилишся — від кожного заносить брагою, аж тебе на воніти збирає!... Ти мені тільки скажи, на милий Біг, як це можливе, щоб чоловік так заряня міг бути п'яний? Ледви з роботи вийшов, а вже зачемеречився!

— Е, люди на все знайдуть спосіб, — похитав Джан головою.

Отак гуторячи, наші приятелі не пройшли, може, і три бльоки, як на вуглі четвертого застригли, наче вкопані! Заскочені несподіванкою — стояли та вдивлялися в яскравий сайн „Гріл-Бар", що горів усіми барвами веселки, та не могли вийти з дива.

— Слухай, Джан! — сказав Фред розгублено. — Ти собі пригадуєш, щоб на цьому корнері була колинебудь коршма?

— Ніколи! Як світ світом! Я ж переходив, чи переїздив туди не раз, чи два, а тисячі разів, але чогось подібного на коршму ніколи не завважив! Тут льондра була,.це так, але коршма?...

— Я ж кажу: тут льондра була споконвіку! — гарячкувався Фред. — Я знаю той квартал, як власну кишеню. Он там, під 145-тим номером, живе мій кум!

Спантеличені приятелі зажурилися не на жарт, бо тут станули рубом питання довір'я до їх власних змислів. Проте, всі зовнішні признаки промовляли радше за тим, що устанoва на корнері вулиці — це таки не льондра, бо й випари, що бухали через двері, зовсім не тхнули содою, чи милом, а трохи іншими хемікаліями. Тай двійка джентельменів, що саме заживали солодкого післяобідного сну, простягнувшись побіч на хідничку й дружно обнявши один одного за шию, — теж не робили враження, що вони вийшли з пральні...

Врешті Джан відважився на рішучий крок:

— Знаєш, Фред, хоч як я не люблю ходити по таких плицах, то тут, просто з цікавости вступлю подивитися, що воно за мара!

— Коман! переконаємось, як воно є в самій річи! — додав йому Фред охоти.

Дивне диво! Не встигли наші приятелі переступити поріг коршми, а їхні змисли почали зараз нормальну працю. Туман, що окутав був їхні голови — розпорошився, зла омана щезла, а всі сумнівні квестії роз'яснилися в одному менті. Джан відразу пригадав собі, що як далеко в давнину сягає його память — на тому місці завжди стояв ресторантбизнес, а Фред аж тепер освідомив собі цю незаперечну істину, що це в тому саме бизнесі його кум є партнером!

Задоволені, що їхні змисли та память в належному порядку, наші приятелі злегка замаркували охоту йти до дому, але їх зараз обскочили друзі і знайомі, попросили до бару — подивитися на телевіжен, а за кантрою стояв Фредів кум, як побачив Фреда, крикнув: „Галов, Фред!", а Фред крикнув: „Галов, Джов!" — поставив трос пив, потім три горілки, ну, а далі події покотилися втоптаною стежкою. —

Може за три, або й чотири години часу наші приятелі вийшли з „гріл-бару" в такому прекрасному гуморі, що зараз, на 3-ій Евні, перепинив їх полісмен і з припросив ознайомити і його з причиною їх галасливої радости. Наші приятелі, вимахуючи руками один наперед одного, довго та завзято толкували представникові публичного спокою, як то вони, несподівано, затратили були почуття пам'яти, і як потім, у чудотворний, просто, спосіб його відзискали.

Та ледви скінчили переговори з полісменом, як нараз Джан протер собі очі і шарпнув Фреда за рукав:

— Слухай, Фред! — шепнув тривожним голосом. — Ти собі пригадуєш, щоб на тамтому корнері була колинебудь коршма?...

— Ніколи в світі! — божився Фред. — Я присягнути можу, що це нині рано там була гросерня!

— Тьфу! — плюнув Джан із пересердя. — Знову до нас щось приступає... Хіба що, — треба йти, переконатися?...

... І так уже вони „переконувались" ввесь час, як довго мандрували з горішної на долішню частину міста. Куди на жарт не повернулися — все мусіли натрапити на шинок і то завжди знаходили його в такому місці, в якому ніколи не сподівалися його надибати. Вони вже, потім, старалися оминати здалека кожну коршму, втікали що-сили в ослаблених ногах від примарних, неоднових сайнів, що як блудні вогні манили їх та вабили до себе, та все дарма, якась нечиста сила щораз силоміць пхала їх просто с самі двері „гріл-бару".

А цікава річ, що ця нечиста сила втратила свою чортівську міць рівно з 3-ою годиною ночі, коли то в цілому місті замикають шинки. Тоді вже ніщо їм більше не „привиджувалось" і не тягнуло їх до себе. Втім — наші приятелі були під кінець їхньої мандрівки такі виснажені й зморені, що навіть не могли пригадати собі, чи вони одержали пейду за тиждень праці, чи ні. Все промовляло б за тим, що не одержали, бо і калитки світили пусткою, та й кишені були порожні.

Аж коли розходилися до дому і казали собі „на добраніч", тоді Джан пощупав одну кишеню, пощупав другу, а з третьої витягнув тріюмфально відложеного „дайма"! Показав Фредові. Фред порився у своїх кишеннях і також витягнув „дайма." Прижмурив око...

— Засейфутали, що? — спитав Джана.

— Сюр! — махнув Джан головою.

РІДКІСНІ ТРОФЕЇ: Африканські дослідники Люїс Котлов (зліва) і Арманд Деніс порівнюють свої трофеї після повороту з Африки. Деніс привіз собі церемоніяльний ніж племени Мангбету, а Котлов має оригінальну сокиру племени Букаба. Вони теж вміли б оповісти довгу та інтересну історію, як своїх трофеїв, так і племен, від яких це походить.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ГЕММОНД, ІНДІЯНА.

На традиційному обіді Української Прав. Церкви Св. Арх. Михаїла в Геммонд, Індіяна присутні парохіяни та гості у веселому настрої рівно ж не забули за допомогу своїм братам скитальцям.

Заступник пред. парохії, п. Антін Миленький, забираючи слово до присутніх, не забув згадати і за тих, котрі потребують помочі. Попросив о. Павла Дармоця, пароха громади, щоб дещо більше сказав про цю справу.

Отець парох ядерними словами представив присутним положення наших братів та сестер, що находяться тепер на вигнаннях майже по цілому світі. Згадав яку благородну і християнську роботу виконав наш Український Допомоговий Комітет Америки, не лише виконав, але ще багато-багато має до здійснення і виконання, щоб помогти тим нашим рідним, що знайшлись поза межами рідних сторін. Щоб це належно міг виконати наш Український Допомоговий Комітет, ми повинні своїми жертвами допомогти йому. Попросив п. Антона Миленького й п. Антона Соляна, щоб занялись збіркою.

Жертвували: по $5: Антін Миленький, Антін Грицак, Іван Солян; по $2: Катерина Павиза, Антін Солян, Іван Миленький; по $1.35 Вас. Глух, Е. Месрс — $1.30 Марія Шостак; по $1: о. Павло Дармоць, Михайло Долошицький, о. П. Булевца, о. Е. Писар, о. Ватарів, Михайло Миленький, М. Попик, М. Пюрко, В Лайтар, А Мотулька, І. Стиран, П. Марканич, І. Сербин, Г. Новак, Іван Миленький, Н. Гуцул, В. Боярчук, М. Віндас, Д Сідор(Анна Миленькі, Д. Медвідь, І. Мильльо, А. Вудник, Л. Друс, А. Джубінскі, А. Олійник, І Кочинаш, М. Гуляк, П. Джубінський, І. Вудник. $1 дрібними. Разом $61. **Присутний.**

МАДИСОН, МО.

Громада по нитці...

До речі: тут ішлося про „грубший" даток, як нитка. Коли тридцять п'ять родин української громади Медисону, з важко запрацьованого гроша, до року збудували парафіяльний дім, то лепти мусіли йти в сотні долярів. А коли так, тоді наші медисонці тим більше заслуговують на назву **громади.**

В неділю 25 липня відбулося посвячення новозбудованого дому. Після Служби Божої, з церкви до нового парафіяльного дому рушив похід з хрестом, а далі американським, папським і українським прапорами. Після того, як місцевий парох о. Медвідь посв'ятив дім, на порозі дому з'явилися представники медісонської громади, які хлібом-сіллю привітали свого душпастира, як господаря приходства і передали йому до нього ключі.

Під час гостини, що відбулася в церковному голо, молодий священик — гість, що саме приїхав з Риму, передав зібраним благословення Святішого Отця, а парох о. Медвідь виголосив глибоку патріотичну промову: — „Є в нас багато гарних пісень, але одна з них своїм змістом приневолює до задуми: „Ой, у лузі червона калина похилилася — чогось наша славна Україна зажурилася"... Чим нам, як нам підняти нашу Червону Калину? Ми підіймемо її, коли будемо сами плекати, а далі дітей і внуків своїх вчити плекати рідну мову, культуру і прадідні традиції".

Чи є жертви, яких громадяни не понесли б для парафії, коли їх душпастир так говорить і так поступає...

Учасник.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

CHICAGO, ILL. — Monthly meeting of Birth of Holy Virgin Society, Br. 259, will be held Sunday, August 21, at 1903 W. 51st St., at 2:00 P.M. — Peter Trusiak, Treas.

ПОШУКУВАННЯ

ШУКАЮ знакомих, які працювали у фабриці Hamenerle в Dornbirn Австрія. Писати на адресу:
PIKAS PETER,
H. Q. Civilian Labor c/o H. Q. 1st Inf. B.D.A. Puckapunyal. Vic. Australia.

ПОШУКУЮ Михайла Забурського з с. Плауча, пов. Золочів, котрого в 1942 році забрали німці до примусової праці. Хто знає про нього або він сам прошу зголоситись на адресу. Joseph Berbelycky 57 Fort Ave., Roxbury, Mass. U.S.A.

ШУКАЮТЬ ЗАЙНЯТТЯ

КВАЛІФІКОВАНИЙ ДИРИГЕНТ оперний співак (тенор), дяко-учитель та танцюрист, — як рівнож добрий організатор концертів, різних імпрез та представлень пошукує праці як дяко-учитель при укр. парохії, де б мав змогу свої здібности і знання вповні використати.
ЕДВАРД КАМІНСЬКИЙ
1056 HOE AVE., BRONX 59, N. Y.

ТАРЗАН, ч. 2159. Тікара хочуть зловити.

Коли провідник ловців, Чедвик, і його два товариші, Гінкер і Спавл, побачили, як Тікар убив буйвола, вони підїхали автом ближче.

Звук мотора долетів слабонько до вух Тікара і він підніс угору свою маєстатичну голову. Миттю Гінкер прицілився, щоб вистрілити.

Одначе Чедвик вдарив ловця по руці так, що його вистріл хибив. „Ловці не полюють на львів з автомобілів" — сказав він строго.

На відгомін стрілу у віддалі Тарзан і Джена рушили до того місця.